

Aanvulling op de bespiegelingen invloed uitbreiding SnowWorld

In het Buytenpark gaat het niet alleen om vogels

Door Winfried van Meerendonk

In het Zoetermeerse Buytenpark verblijven zeker meer dan 100 vogelsoorten, sommige permanent, de meeste voor enige tijd. Dit blijkt onder meer uit de jaaroverzichten van de site www.waarneming.nl. Meerdere soorten uilen, de buizerd, de havik, de torenvalk, de boomvalk, bergeend, smient, wintertaling, de scholekster, de grutto, de putter, de kneu, grasmus, nachtegaal, roodborsttapuit, enzovoort... allemaal reguliere gasten van het park. In 2015 was er in het Buytenpark zelfs een influx van maar liefst 30 beflijsters en een waarneming van de zeldzame grauwe klauwier.

de grauwe klauwier

Maar zoals eerder aangegeven in mijn notitie Buytenpark Zoetermeer: hotspot van biodiversiteit (als bijlage 2.7 toegevoegd aan het beroepschrift van het Kwaliteitsteam Buytenpark) zit de bijzondere natuurwaarde van het Buytenpark niet in vogels alleen.

Opmerkelijk zijn de recente waarnemingen van jonge vossen, de hermelijn en de wezel. Dit zijn predatoren die hier alleen kunnen leven bij voldoende voedselaanbod en schuilmogelijkheden – alle aanwezig! Bovendien behoren de grazers Galloway runderen,

Exmoor ponies en Drentse heideschappen, diverse soorten muizen en vleermuizen tot de vaste bewoners van het park.

Bij dit hele scala zijn de bijzondere ongewervelde dieren tot nog toe evenwel onbelicht gebleven, zelfs in de beschouwingen van het bureau Stadsnatuur Rotterdam (bSR) over de ecologische invloed op het park door verlenging van de derde baan van SnowWorld. Vooral voor die ongewervelde organismen wil ik met deze notitie nog eens extra aandacht vragen.

de Argusvlinder in het Buytenpark

Rond het complex van SnowWorld bevindt zich struweel, behalve direct aan de noordzijde. Bureau Stadsnatuur Rotterdam (bSR) heeft daar in een straal van ongeveer 100 meter in 2010 en 2014 onderzoek verricht. Bovendien is bSR in de zomer van 2015 terug gegaan om de mogelijk gevolgen te kunnen inventariseren van de aanlegfase van de uitbreiding. Over al die momenten heeft bSR gerapporteerd. De rapportages zijn door de gemeente Zoetermeer toegevoegd aan de stukken die betrekking hebben op de besluitvorming over de uitbreiding van SnowWorld.

Uit die rapportages blijkt dat in 2010 rondom SnowWorld op enig moment 32 soorten broedvogels zijn waargenomen en in 2014 op enig moment twee soorten minder, namelijk 30 soorten. Maar inmiddels staat vast dat het aantal soorten vogels dat in de loop van een jaar gebruik maakt van dit terrein tenminste het dubbele bedraagt. Denk aan soorten als de kramsvogel, de koperwiek, de beflijster en de sijs uit Noord Europa.

Rond het complex zijn met name struweelvogels aangetroffen. Dat is niet zo opzienbarend gezien mijn eerdere beschrijving van de biotoop direct rond SnowWorld. Maar binnen een straal van 100 meter vind je al snel ook andere biotopen, waarbij vooral schraal grasland met puin wat aan de oppervlakte komt interessant is. In dit biotoop zijn diverse soorten sprinkhanen en dagvlinders aangetroffen waarvan de Sikkelsprinkhaan en het Bruin Blauwtje tot de zogeheten rode lijst soorten behoren. Zie voor de waarnemingen van deze dieren het overzicht op pagina 5.

Volgens bSR “is de gunstige staat van instandhouding van deze soorten niet in het geding omdat elders voldoende biotoop aanwezig blijft”. Die redenering is echter bepaald aanvechtbaar. Het gaat hier juist om het bijzondere microklimaat dat heerst op de

puinstortheuvels waar de geplande uitbreiding van de derde baan van SnowWorld is voorzien. Wanneer deze heuvel last krijgt van de schaduwwerking door de nieuwbouw en daardoor beplanting verdwijnt, neemt het oppervlak van dit bijzondere biotoop af en kan de gunstige staat van instandhouding in het geding komen.

Het is in dit kader overigens nogal wonderlijk dat bSR in 2010 wel de ongewervelde fauna heeft onderzocht maar daarna niet meer. In 2010 maakte bSR melding van de sterke achteruitgang – landelijk - van de Argusvlinder terwijl tegelijkertijd juist op 20 augustus 2010 zes exemplaren daarvan werden waargenomen net ten noorden en ten oosten van SnowWorld. Dat deze sterk in aantal teruglopende soort juist het Buytenpark aandoet, is nogmaals een aanwijzing van het bijzondere biotoop hier. Inmiddels hebben specialisten van de Vlinderstichting voor de sterk bedreigde Argusvlinder een soortbeschermingsplan geschreven. Het is van belang daarmee nu al rekening te houden.

Op iets grotere afstand van het complex is, zoals gezegd, ook het Bruin Blauwtje, een rode lijstsoort vlinder aangetroffen. Ook deze soort is kenmerkend voor het schraal grasland dat in de directe omgeving van SnowWorld te vinden is. Hetzelfde geldt voor de concentraties wespbijen in deze omgeving, waaronder de Smalbandwespbij, een rode-lijst-soort, en de Sikkelsprinkhaan, idem dito.

Gezien het vóórkomen van bovenstaande soorten lijkt het zeer discutabel dat bSR na 2010 geen onderzoek meer heeft verricht naar deze ongewervelde dieren, maar wel naar de aanwezigheid van vogels en vleermuizen. Genoemde struweelvogels zijn algemeen vóórkomend omdat de biotoop struweel in onze regio veel algemener is dan de biotoop schraal grasland en puinslag. Al zullen ook de struweelvogels het moeten ontgelden bij aanleg van de verlengde derde baan. Het gaat hierbij om zowel zomergasten, wintergasten als standvogels.

Kenmerkend voor het Buytenpark is de diversiteit aan biotopen en daarmee aan gewervelde en ongewervelde dieren. Op de toppen van de voormalige puinstortheuvels is een geheel ander microklimaat te vinden dan in de lagere, meer natte delen van het park.

Het bijzondere van de hoger gelegen delen is het puin dat hier en daar aan de oppervlakte komt en een geheel eigen microklimaat met zich meebrengt, afhankelijk van de expositie waarbij abiotische factoren als wind, zon en regen sterk meebepalende factoren zijn. Juist deze hooggelegen puinstortheuvels van 20 meter zorgen voor temperatuurverschillen waarvan veel ongewervelde dieren profiteren. Deze ongewervelde dieren, vlinders, wilde bijen, sprinkhanen, kevers, enzovoort, zijn afhankelijk van zonnewarmte om actief te worden. Het zijn zogenoemde koudbloedige dieren die juist de door zon beschenen, windluwe en droge delen bezoeken. Op die plaatsen is vaak weinig vegetatie te vinden waardoor de opname van zonnewarmte door de bodem maximaal is en de insecten zowel van boven (zon) en van onder (bodem) worden verwarmd.

Door schaduwwerking, veroorzaakt door de contouren van de verlengde derde baan kunnen we verwachten dat juist dit door de zon beschenen milieutype gaat afnemen en dat heeft zijn weerslag op de macrofauna. Juist de warmteminnende soorten zullen deze beschaduwde plaatsen mijden en

moeten opschuiven, ware het niet dat dit bijzondere milieutype heel schaars is, niet alleen in het Buytenpark maar ook in het omringende terrein. Door het volplanten met struwelen zal de zon de bodem na verloop van tijd in het geheel niet bereiken en kunnen we een verdere afname van juist die bijzondere insecten als sikkelsprinkhaan, blauwvleugelsprinkhaan, zwartsprietdikkopje, koninginpage en niet te vergeten de argusvlinder verwachten.

de koninginpage

Met herplant en uitbreiding van struweel krijg je meer van hetzelfde, meer struweelvogels en minder specifiek aan de meer bijzondere biotopen gevonden soorten. Meer individuen van een klein aantal soorten die elders ook veel voorkomen voegen niets toe aan de biodiversiteit van het park.

Dit is juist een aantasting van de biodiversiteit van het park en gaat lijnrecht in tegen de doelstellingen van de gemeente tot bevordering van de Zoetermeerse biodiversiteit.

Een hotspot van biodiversiteit als het Buytenpark verliest die functie wanneer recreatieve ontwikkelingen gaan overheersen. Dit geldt op zijn minst ook voor de uitkijktoren bij de geplande verlengde derde baan, wat de rust in dit deel van het park nog verder zal verstoren, met alle gevolgen van dien.

Daarom zij het hier nog eens herhaald: Uitbreiding van de derde baan tot 300 meter lang en bijna 70 meter hoog is een exorbitante inbreuk op de beleving van dit natuurpark. Als gezegd niet alleen voor vogels maar ook zelfs voor ongewervelde dieren.

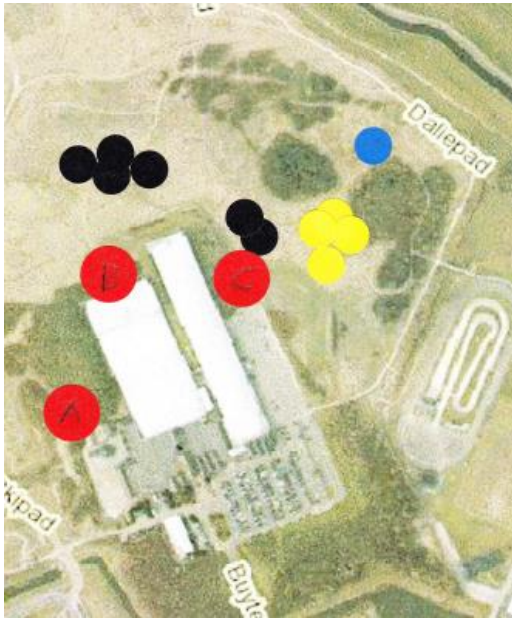
Drs. Winfried W.A. van Meerendonk

Bioloog

*Bestuurslid Kwaliteitsteam Buytenpark
Voorzitter Vogelwerkgroep Zoetermeer*

<http://buytenpark.wordpress.com>

Waarnemingen in 2015 leverden het volgende beeld op in de directe nabijheid van SnowWorld:

 = concentratie wespbij; locatie A

 = concentratie Smalbandwespbij (*Nomada goodeniana*); Status Rode Lijst;

'kwetsbaar'; locatie B

 = concentratie wespbij; locatie C

 = Argusvlinder (*Lasiommata megera*); Beschermingsplan op komst

 = Sikkelspinkhaan (*Phaneroptera falcara*); Status Rode Lijst; 'gevoelig'

 = Bruin blauwtje (*Aricia agestis*); Status Rode Lijst; 'gevoelig'

